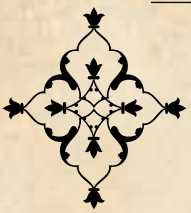

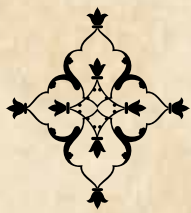

بادبزین مایکو
اهالی محترم خوزستان، برای
رهایی از گرمای تابستان از
بادبزین‌های سقفی و رومیزی
مایکو که معرفیت جهانی دارد
استفاده کنید. آدرس: خرمشهر
مغازه کالای آلمانی

نیمه اول
۱۳۳۳

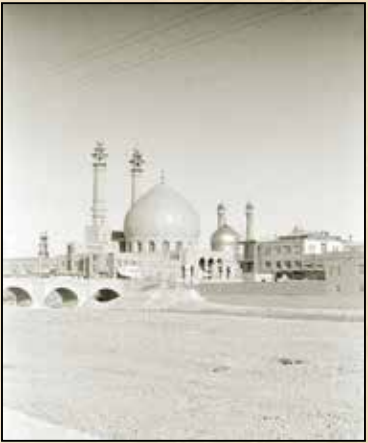
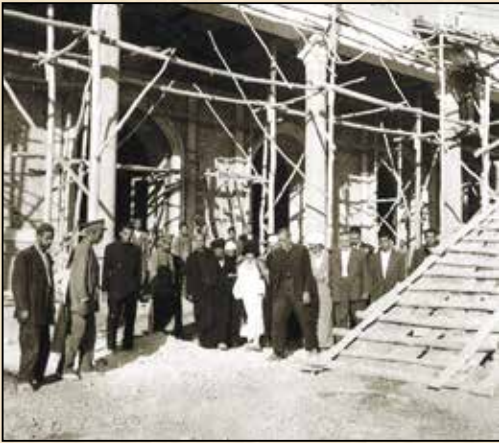
ابریان

■ صفحه ۱۶ ■ سال بیست و ششم ■ شماره ۲۴۲۴ ■ پنجشنبه ■ ۳۰ مرداد ۱۳۹۹ ■ ۳۰ ذی الحجه ۱۴۴۱ ■ ایران قرن پنجاه و هفت

یادگار آیت الله بروجردی

آغاز ساخت مسجد اعظم قم

علامه محمد تقی فلسفی در کتاب خاطرات خود تعریف کرده است آیت الله بروجردی مرجع بزرگ شیعیان علاقه بسیاری داشت بخش غربی و جنوب غربی حرم حضرت معصومه (س) در شهر قم به خانه‌های مردم وصل نباشد و با خریداری خانه‌ها در آن مکان تا کنار رودخانه، مسجد بزرگی ساخته شود تا حرم حرم مطهر حفظ شود. مسجدی که هم‌زمان با سالروز تولد امام (رضاع) (۲۱ تیر) در سال ۱۳۳۳ کلنگ ساخت آن از سوی آیت الله بروجردی زده شد و در سال ۱۳۳۹ تمام پخش هایش به پایان رسید. هزینه ساخت این مسجد که به‌عنوان مسجد اعظم یا مسجد آیت الله بروجردی شناخته می‌شود از سوی

آیت الله بروجردی و کمک‌های وی تأمین شد. آیت الله محمد فاضل لنکرانی به نقل از آیت الله بروجردی گفته بود: «بنا علاقه به جوار حرم حضرت معصومه (س) مسجدی چون مسجد گوهرشاد بنا کند». مجموع مساحت مسجد اعظم قم تقریباً ۱۲ هزار مترمربع است. این مسجد دارای چهار شبستان بوده که مساحت شبستان زیر گنبد آن ۴۰۰ مترمربع و شبستان‌های کناری هر کدام ۹۰۰ مترمربع است. این مسجد از نظر کاشیکاری و هنر معماری جزو بناهای مهم قرن اخیر کشور محسوب می‌شود که معماری آن را حسین لرزاده برعهده داشته است. مسجد اعظم که مرقد آیت الله بروجردی هم در آن قرار دارد؛ چند دهه است به یکی از

مهمترین مراکز تدریس حوزه علمیه قم بدل شده و در حال حاضر همه جلسات تدریس چند مرجع تقلید در آن برگزار می‌شود. همچنین این مسجد اصلی‌ترین مرکز برگزار مراسم‌های سیاسی و مذهبی در شهر قم بوده و بیشتر مجلس ترجم بزرگان و علمای قم در این محل برگزار می‌شود. این مجموعه دارای کتابخانه‌ای مرجع با بیش از ۸ هزار نسخه خط، ۸ هزار عنوان نسخه چاپ سنگی و ۲۸ شه‌ریور ۱۳۳۳ به امضای قراردادی مشترک بین نمایندگان این شرکت‌ها با ایران منجر شد. در این قرارداد که به «امینی - پیچ» (هوار پیچ) مشهور شد؛ شرکت نفت ایران و انگلیس ۴۰ درصد، شرکت‌های امریکایی ۴۰ درصد، شرکت شل ۱۴ درصد و شرکت نفت فرانسه ۶ درصد سهم داشتند و دولت ایران تضمین کرد تا ۲۵ سال نفت تولیدی از سوی

هوار پیچ، شیر نفت را باز کرد

عقبگرد از ملی شدن نفت

بعد از کودتای انگلیسی، امریکایی ۲۸ مرداد که شاه را به‌قدرت باز گرداند و مصدق را به زندان و تبعید فرستاد؛ فضل الله زاهدی نخست‌وزیر کودتا در اولین گام روابط قطع شده سیاسی و اقتصادی با انگلستان را دوباره از سر گرفت و در این بین نفت مهم‌ترین حلقه پیوند بود. انگلیسی‌ها که به‌دنبال پس گرفتن قدرت نفتی خود در ایران بودند از اواخر سال ۱۳۳۲ برای حضور مجدد در تأسیسات نفتی ایران با تعدادی از شرکت‌های بین‌المللی مذاکره کردند تا این بار آنها را نیز همراه خود کنند.

در بیستم فروردین، ۱۳۳۳ سفیر انگلیس در نامه‌ای به وزارت خارجه ایران اطلاع داد که کنسرسیومی از شرکت‌های بزرگ نفت به‌شکل موقت تشکیل شده و آماده مذاکره با دولت ایران برای شروع فعالیت‌های نفتی است. این گروه شامل نمایندگان پنج شرکت امریکایی نیوجرسی، سو کوئی، کالیفرنیا، کلف و تگزاس و نیز شرکت نفت انگلیس و شرکت شل و شرکت نفت فرانسه بودند. دو روز بعد (۲۲ فروردین) علی امینی وزیر دارایی (که در دولت مصدق همین مسئولیت را برعهده داشت) با دعوت از نمایندگان شرکت‌های نفتی بین‌المللی انگلیسی، امریکایی، هلندی و فرانسوی مذاکراتی را در تهران شروع کرد که ۲۸ شهریور ۱۳۳۳ به امضای قراردادی مشترک بین نمایندگان این شرکت‌ها با ایران منجر شد. در این قرارداد که به «امینی - پیچ» (هوار پیچ) مشهور شد؛ شرکت نفت ایران و انگلیس ۴۰ درصد، شرکت‌های امریکایی ۴۰ درصد، شرکت شل ۱۴ درصد و شرکت نفت فرانسه ۶ درصد سهم داشتند و دولت ایران تضمین کرد تا ۲۵ سال نفت تولیدی از سوی

البته علی امینی وزیر دارایی در واکنش به انتقادهای

دو چرخه گوریکه

اهالی محترم خرمشهر، انواع دو چرخه های گوریکه که در استحکام و زیبایی بی نظیر است، وارد شد. از این موقعیت استفاده فرمایید. آدرس: خرمشهر، مغازه کالای خرمشهر

بدون در نظر داشتن منافع مادی و مجرد از مبارزات اقتصادی و تحصيل سود بازرگانی به کمک یکدیگر بشتابند؛ ولی متأسفانه در شرایط موجود مابانی اخلاقی و بشردوستانه تا این درجه ترقی نکرده است و اداره امور جهان در دست فرشتگان عالم بالا نیست بلکه کسانی مانند من و شما با تمام اغراض و منافع و نظریاتی که دارند جهان را اداره می‌کنند.» او در بخش دیگری از نطق خود گفت: «فعلاً تا روزی که ما به آن درجه از قدرت و نیرومندی نرسیده‌ایم، حدود فعالیت ما برای رسیدن به هدف ایده‌آلی - یعنی فروش نفت ایران به دست خودمان و با وسایل خودمان - بیش از آنچه ظرف سه سال گذشته رسیده است نخواهد رسید و با خیال‌بافی و خواب‌های شیرین و بی‌تعبیر نمی‌شود منکر این حقایق شد و نمی‌توان تا چندین سال دیگر بر این مشکلات غلبه کرد؛ مگر آنکه مردمی مثبت و باعزم باشیم و با اعتراف به حقایق موجود در صدد کسب قدرت مادی و معنوی بر آییم.»

شدیدی که به تشکیل کنسرسیوم در کشور وجود داشت با حضور در مجلس تلاش کرد از این قرارداد و اقدام خود دفاع کند؛ اما مدعی نیستیم که راه‌حل ایده‌آل مشکل نفت را پیدا کرده‌ایم و قرارداد فروشی که بسته‌ایم همان چیزی باشد که ملت ایران آرزو می‌کند. این حقیقت را من به سمت ریاست هیأت نمایندگی ایران در پیشگاه ملت صریحاً اظهار می‌کنم؛ زیرا راه‌حل ایده‌آل برای ملت ایران روزی به‌دست خواهد آمد که ما آن قدرت، ثروت و وسایل فنی را پیدا کنیم که قادر به رقابت با کشورهای بزرگ باشیم. روزی ما می‌توانیم نفت خودمان را با وسایل فروش خودمان به مقادیر زیاد در اکناف عالم به فروش برسانیم که بازارهای فروش در انحصار شرکت‌های بزرگی که از طرف قدرت‌های بزرگ بین‌المللی پشتیبانی می‌شوند در دنیا وجود نداشته باشد و بشردوستانه آنها به آن درجه برسد که فقط به خاطر حقیقت و کمک به باز کردن راه کسب و کار یک ملت

کشف سازمان نظامی حزب توده

چمدانی پر از اسناد و مدارک

روز ۲۱ مرداد ۱۳۳۳ سروان ابوالحسن عباسی، یکی از مهم‌ترین اعضای هیأت اجرایی و مأمور مالی حزب توده، در خیابان جمال الحق با چمدانی پر از اسناد و مدارک دستگیر و مدت کوتاهی دیگر اعضای سازمان نظامی و غیرنظامی حزب شناسایی و دستگیر می‌شوند. روز ۲۰ شهریور سر تنب تیمور بختیار فرماندار نظامی تهران اعلام می‌کند که کمیته مرکزی سازمان نظامی حزب توده را با رهبری خسرو روزبه کشف و اعضای بلند پایه آن متشکل از دکتر غلامحسین جودت، سرهنگ عزت الله سیامک، سرهنگ دوم محمد علی مبشر، سروان نظام‌الدین مدنی و... در ارتش، ژاندارمری و شهرنایب شناسایی و بازداشت کرده‌اند. روز ۳۱ شهریور، با تشکیل نخستین جلسه فوق‌العاده به ریاست تیمسار محمد تقی مجیدی، رئیس دادگاه‌های نظامی شبکه افسران حزب توده، از حدود ۴۸۰ نفر اعضای سازمان نظامی حزب، به جرم خیانت، جاسوسی نظامی، اقدام به عملیات نظامی، ایجاد نا امنی در کشور، سرقت اسلحه و... ۲۷ نفر به اعدام، ۵۳ نفر به حبس ابد، ۹۱ نفر به حبس ابد با کار، ۱۱۹ نفر به پانزده سال حبس، ۷۹ نفر به ده سال حبس، ۷ نفر به هشت سال حبس، ۵ نفر به هفت سال حبس، ۲۸ نفر به پنج سال حبس، ۳۶ نفر به سه سال حبس و سه نفر هم به ۱۸ ماه حبس تأدیبی و بقیه به حبس‌های کوتاه مدت محکوم می‌شوند.

روزنامه کوشش ۲۲ تا ۳۱ شهریور ۱۳۳۳

لغو قوانین

حوزان مصدق

طرح زیر به امضای ۵۹ نفر از نمایندگان در جلسه گذشته مجلس تقدیم و یک فوریت آن تصویب گردید و به کمیسیون دادگستری فرستاده شد. مساحت مقدس مجلس شورای ملی بر خاطر نمایندگان

محترم پوشیده نیست که در نتیجه محیط اخافه و اراعی که دولت دکتر محمد مصدق به‌وجود آورده بود آزادی بیان و عمل را که شرط لازم برای اظهار عقیده و انجام وظیفه نمایندگی است از اکثریت نمایندگان دوره هفدهم مجلس شورای ملی سلب گردید و با نتیجه رئیس دولت وقت از مجلس که بالغ بر نیمی از اهالی کشور هم در آن نماینده نداشتند به اکراه و اجبار و تهدید اختیار قانونگذاری را که منحصر طبق قانون اساسی از وظایف مخصوصه قوه مقننه می‌باشد به خود اختصاص داد و حال آنکه تفویض این حق به قوه مجریه یا به افراد بر خلاف قانون اساسی و مخالف تفکیک قوای سه‌گانه از یکدیگر می‌باشد. علی‌هذا به‌منظور رعایت اصول مشروطیت و صیانت قانون اساسی و حفظ حقوق مجلسین ماده واحده زیر را با قید یک فوریت پیشنهاد می‌کنیم و تقاضای تصویب آن را داریم. ماده واحده - کلیه لایح دکتر محمد مصدق ناشی از اختیارات حاصله از ماده واحده مصوب مرداد ماه ۱۳۳۱ و ماده واحده تعدیلی آن مصوبه بهمن ماه ۳۱ لغو و کان لم یکن می‌باشد.

روزنامه کیهان - شنبه ۲۵ اردیبهشت ۱۳۳۳

بریده خبر
تیه و تنظیم: حسن مجیدی

افتتاح آرامگاه فیلسوف و دانشمند بزرگ شرق

یک موی ندانست و بسی موی شکافت

آرامگاه حسین بن عبدالله بن سینا (شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا) فیلسوف، دانشمند و طبیب مشهور ایرانی ملقب به امیر پزشکان و نابغه شرق (۳۷۰-۴۲۸ هجری قمری) در میدانی به نام بوعلی سینا در شهر همدان واقع شده است. ... بنا بر آنچه ابن‌اصبغ و گروهی دیگر از محققان و مورخان نوشته‌اند ابن سینا در همدان در گذشته و در زیر حصار آن شهر دفن شده است. مقبره ابن سینا در دره مراد یک در ضلع غربی خیابان بوعلی شهر همدان واقع است و در کنار قبر وی، قبر ابوسعید خدخوک قرار دارد. ابو سعید خدخوک از دوستان ابن سینا بوده و بوعلی بعد از غائله شورش سپاهیان شمس الدوله دیلمی ۴۰ روز در خانه وی پناهنده بود و منزل ابوسعید در همین محل بوده که اکنون آرامگاه هر دو است. این محل در آن روزگار پشت باروی جنوبی همدان بوده و تا اواخر قرن ۱۳ قمری، چهارطاقی کوچکی روی قبر آن دو قرار داشته است. این چهارطاقی به دستور دختری به نام نگار که نوه فتحعلی شاه قاجار بوده، به گنبدی از آجر تبدیل شد و دو سنگ یکی روی قبر ابن سینا در طرف راست سرسرای ورودی و دیگری روی قبر ابو سعید خدخوک طرف چپ قرار گرفت. (۱)

کار ساخت بنای جدید آرامگاه در حکومت پهلوی دوم آغاز شد. طرح و نقش ساختمان بنا، در خرداد سال ۱۳۳۴ توسط انجمن آثار ملی بین مهندسان و فارغ‌التحصیلان رشته معماری به مسابقه گذاشته شد و با نظر آندره گدار و مهندس محسن فروغی، طرح پیشنهادی

دل گر چه درین پادیه بسیار شافت
یک موی ندانست و بسی موی شکافت
گرچه ز دلم هزار خورشید بتافت
آخر به کمال ذره‌ای راه نیافت.

آقای حسین علاء وزیر دربار شاهنشاهی به نام نامی اعلیحضرت هماپونی نوار مخصوص قطع و گزوه موزیک سرود شاهنشاهی را نواخت و ازدحام جمعیت هورا کشیدند و احساسات ملی را نمایان ساختند. در این موقع پروفسور هانری ماسه فرانسوی نطق مهیجی ایراد کردند و خاتمه گفتند. بوعلی سینا فیلسوف بزرگ، متعلق به دنیا است خدمات شایانی که او به عالم انسانیت نموده قابل وصف نیست. سپس آقای دکتر ابراهیم مذکور، رئیس هیأت نمایندگی مصر سخنرانی جالب توجهی نمودند که در میان هیجان عمومی خاتمه پذیرفت.

گشایش آرامگاه
آرامگاه بوعلی سینا از یک تخته سنگ از مرمر بزرگ که دایره شکل است ساخته شده. این سنگ در روی ۱۲ پایه قرار گرفته است. مساحت آرامگاه دو هزار متر و با هزینه دو میلیون تومان ساختمان انجام پذیرفته و قسمت عمده ساختمان از بتون آرمه و سنگ عظیم قیمتی بنا شده که در قرون متمادی پایدار

روز شمار
گردآوری: محمد گرشاسبی

۵ فروردین
بر اثر زلزله شدید و رانش زمین در قریه «جزئیان» در طالقان، این قریه با همه ساکنانش ناپدید شدند.

۱۳۳۳
۱۹۵۴

۱ اردیبهشت
مراسم جشن هزاره حکیم و فیلسوف و دانشمند بزرگ ایران یابدود هزارمین سال تولد شیخ‌الرئیس ابوعلی سینا با حضور ۶۹ دانشمند از ۲۶ کشور جهان مانند دکتر رمیس ایرانشناس آلمانی، پروفسور جرج کامرون باستانشناس امریکایی، پروفسور مینورسکی مستشرق انگلیسی، پروفسور برتلس رئیس هیأت دانشمندان شوروی، پروفسور هانری ماسه و پروفسور ماسینیون از فرانسه، پروفسور محمد شفیع از پاکستان، پروفسور احمد آتش‌بیک از ترکیه، پروفسور دکتر صلیبا از سوریه، دکتر ناجی‌الاصیل از عراق و دکتر محمد باقر از پنجاب و جمعی از دانشمندان ایرانی توسط سپهد زاهدی نخست‌وزیر افتتاح شد.

۱۲ تیر
به دستور جمال عبدالناصر رادیو زبان فارسی در قاهره برای تبلیغات علیه ایران تأسیس شد.

۱۸ تیر

اتبار غله میدان شوش به وسعت ۲۵۰ هزار متر مربع طعمه حریق شد. در نتیجه این آتش‌سوزی انبارهای ۴ و ۵ دختیان، انبار پشم، ۵ گاراز، ۷۰ دکان، دو آسیاب و صدها محل فروش میوه و تره بار به تلی از خاکستر تبدیل شد. در این حریق عده زیادی از مردم و مأموران آتش‌نشانی جان خود را از دست دادند.

۱۴ تیر

بین سه شرکت ژاپنی و شرکت ملی نفت قراردادی منعقد شد که به موجب آن ژاپنی‌ها ۲ میلیون دلار ماشین‌های نساجی و کشتی‌های یدک‌کش به ایران خواهند داد و در عوض در ازاء آن نفت دریافت خواهند کرد.

۱۸ تیر

مأموران حکومت نظامی ساختمان روزنامه شاهد و چاپخانه آن را تصرف کردند و اموال این روزنامه را به یغما بردند.

۲۸ تیر
آیت الله شیخ محمدحسین کاشف الغطاء روحانی برجسته بر اثر سکته قلبی درگذشت.

۱۶ مرداد

ژنرال آیزنهاور رئیس‌جمهوری امریکا و چرچیل نخست‌وزیر انگلیس تعهد ایران به پرداخت غرامت به انگلیس به‌دلیل ملی شدن صنعت نفت را اثیریک گفتند.

۱۲ شهریور

در پی امضای موافقتنامه‌ای میان ایران و امریکا، دولت امریکا متعهد شد ده میلیون دلار کمک بلاعوض در اختیار دولت ایران قرار دهد. این کمک تا هنگامی است که ایران بتواند نفت خود را صادر کند.

۳۱ شهریور

مأموران فرمانداری نظامی آبادان موفق شدند انبار مهمات حزب توده را در منزل یکی از اعضای این حزب در آبادان کشف کنند. در این رابطه، ۴۰ نفر بازداشت شدند.

۱۳۳۳
۱۹۵۴